

Med vad och hur kan ett vattenråd arbeta

Vattenorganisationernas riksmöte 2014-09-22

Jonas Johansson

Limnolog / Vattenrådssamordnare
Höje å- och Kävlingeåns vattenråd
Tekniska förvaltningen
Lunds kommun

Höje å vattenråd

**Komplett
verksamhet?!**

**Modell för andra
vattenråd!?**

Jonas

**Lunds universitet => Lst Kronoberg =>
Konsult => Vattenmyndigheten Norra
östersjön=> Lst Skåne => Höje å- och
Kävlingeåns vattenråd (Lunds kmn)**

Innehåll

-
- Historien
 - Organisationerna
 - Åtgärder
 - Nuläget
 - Markägare
 - Organisation
 - Ekonomi
 - Erfarenheter
 - Kommunerna
 - Process
 - Fakta
 - Miljöproblem
 - Naturvärden
 - Hemsidor
 - Konsult
 - Slutsatser
 - Ekologisk status
 - God status
 - Aspekter
 - Roller
 - Engagemang
 - Framgångsfaktorer

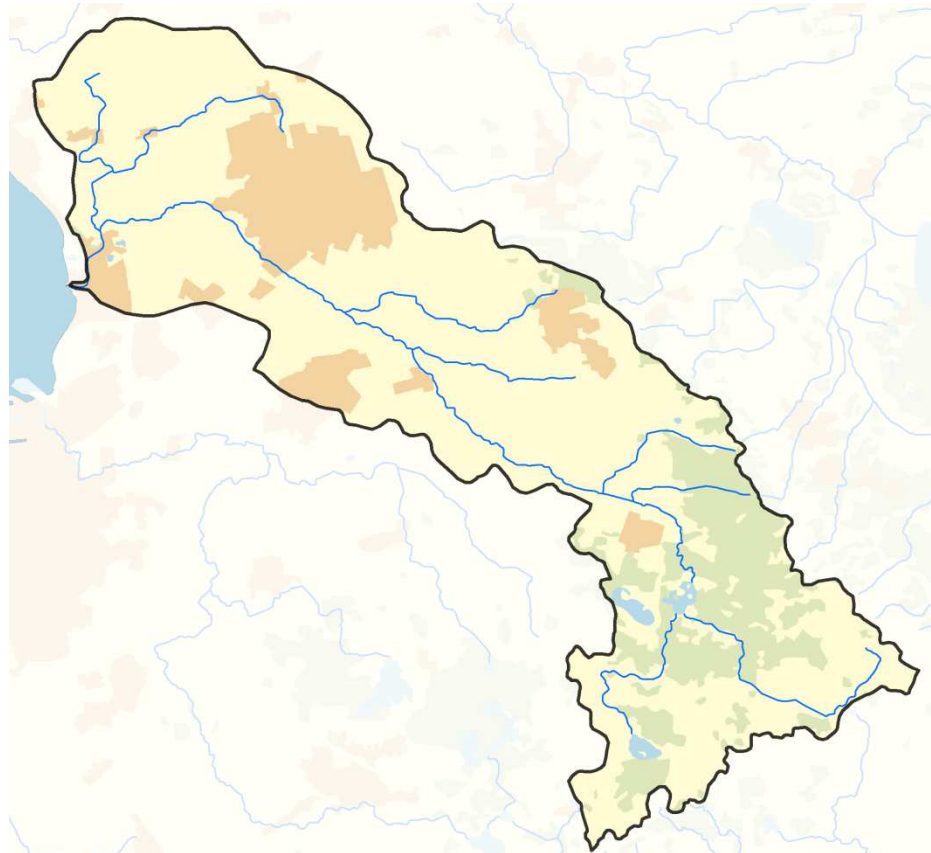
Fakta Höje å

316 km²

2-3 kbm / s

Jordbruksmark ca 62 %

Tätort ca 11 %

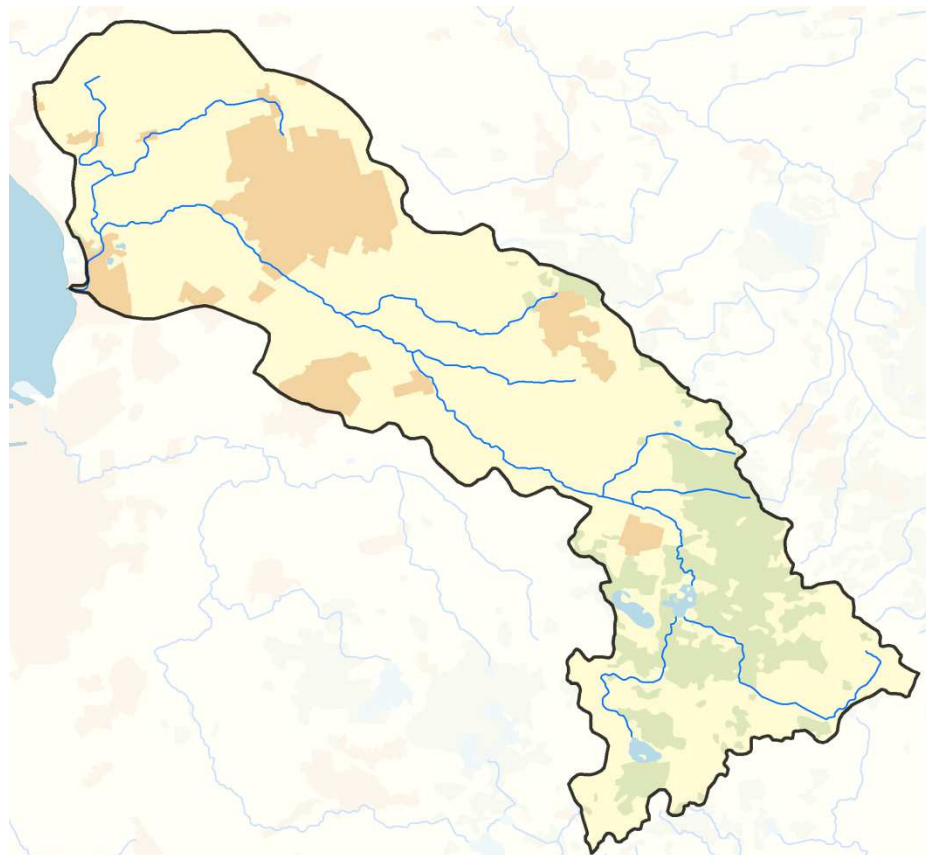
Fakta Höje å

316 km²

2-3 kbm / s

Jordbruksmark ca 62 %

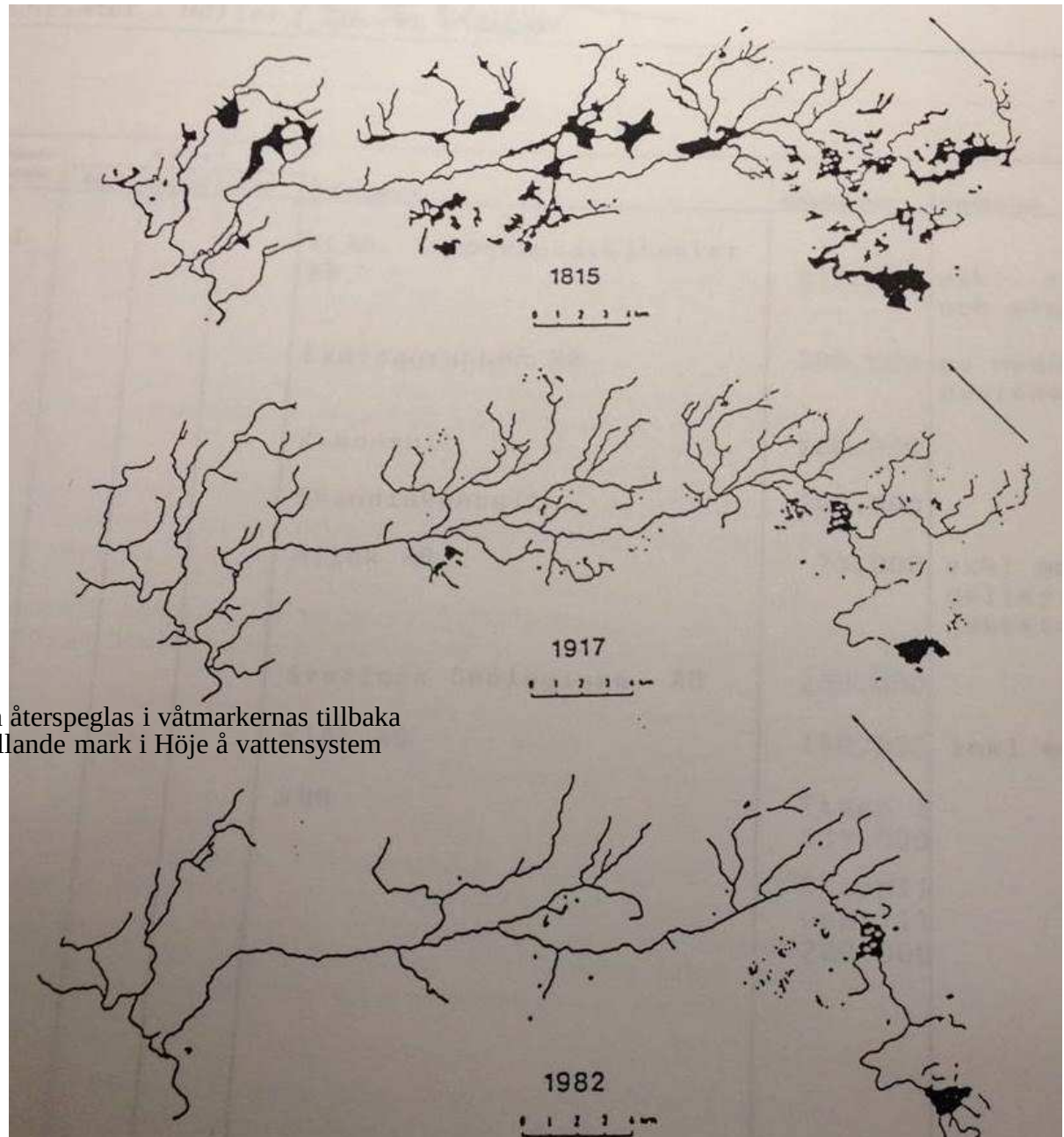
Tätort ca 11 %

Historien

- Ca 860 ha våtmarker innan utdikningen
- Drygt 10 % har återskapats

Täckdikningssystemets expansion återspeglas i våtmarkernas tillbakagång. Utvecklingen av ytvattenhållande mark i Höje å vattensystem 1815, 1917 och 1982.

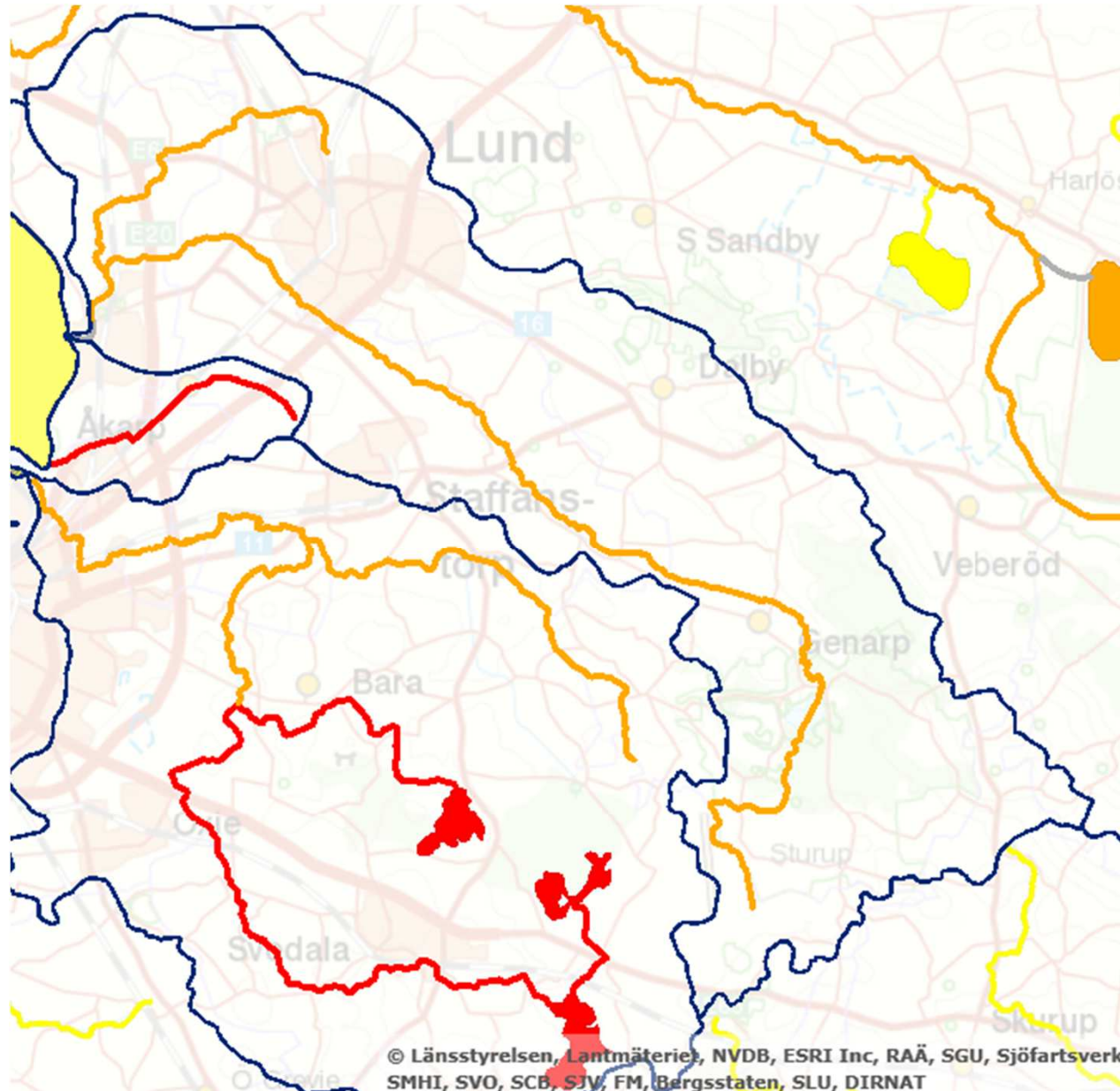

Miljöproblem

- Övergödning
- Dagvatten
- Fysisk påverkan
- Miljögifter – läckande soptipp

Ekologisk status

Naturvärden

- Öring
- Grönling
- Tjockskalig målarmussla

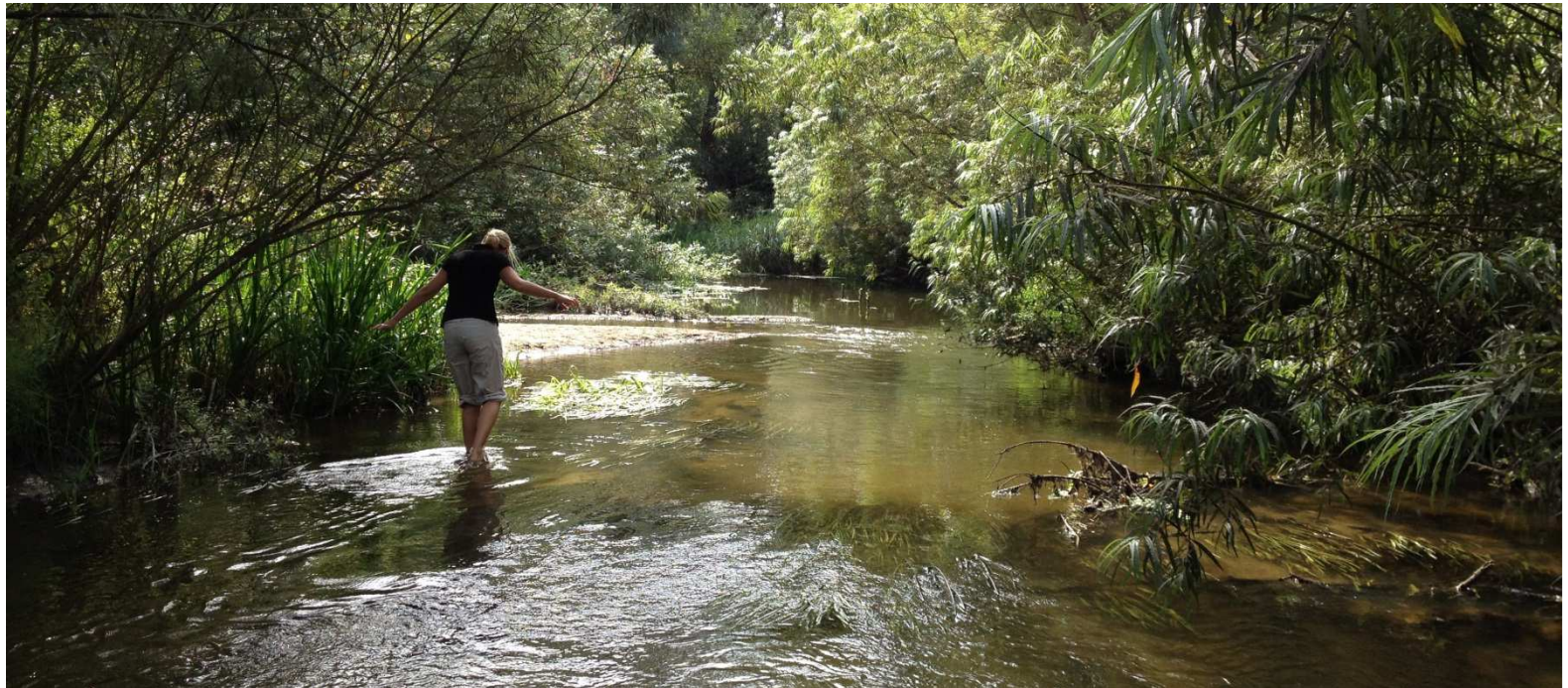

Viktiga årtal

1969 – Samordnad SRK på initiativ av Länsstyrelsen

1991 – Höjeåprojektet (Vattendragsförbundet)

2010 – Vattenrådet

HUR - Vattenrådet

- **Ombildning av Vattendragsförbundet**
- **Utvidgad medlemskrets**

Dikningsföretag

Markägare

Intresseorganisationer

Företag

Fördelar

- Startade inte från noll
- Lång tradition, väl förankrat vattenvårdsarbete
- Lagom stort område
- Lagom antal kommuner
- Stort skatteunderlag
- Översvämningsrisk

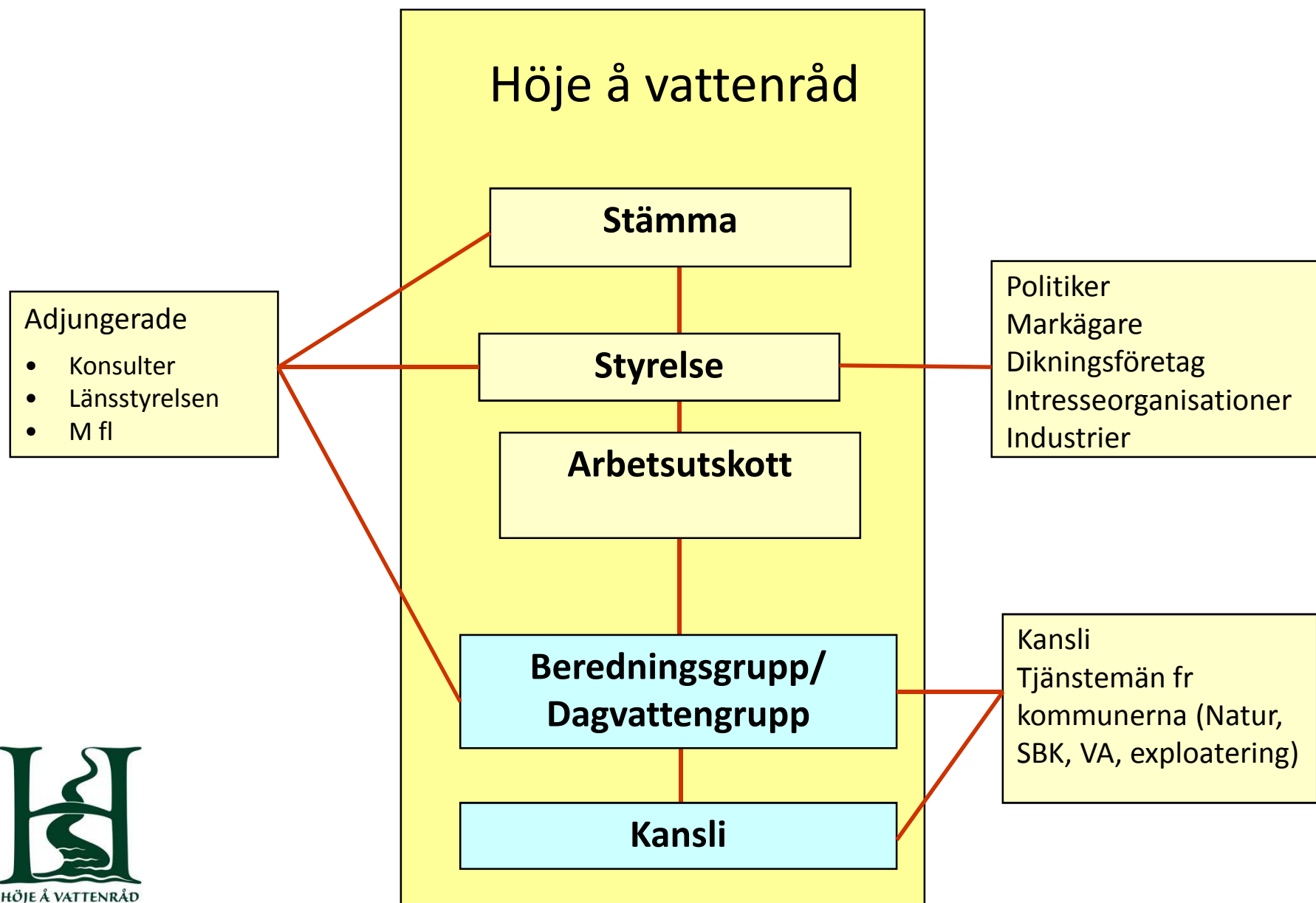
HUR - Organisation

- Tråkigt men viktigt
- Tydlig organisation
 - Arbetsordning
 - Delegationsordning
- Skapar förutsättningar för:
 - Söka ext finansiering
 - Strukturerat & effektivt arbete

Foto: Johan Hammar

HUR - Organisation

HUR - Kansli

- Lunds kommun
- Gemensamt KVR & HVR
- 2 ordinarie anställda
- Jonas - Höje å vattenråd
- Projektanställningar

VAD - Verksamhet

- Vattenförvaltning
- Recipientkontroll
- Åtgärdsarbete
- Reparation & underhåll
- **Dagvatten**

VAD - Verksamhet

- Vattenförvaltning
- Recipientkontroll
- Åtgärdsarbete
- Reparation & underhåll
- **Dagvatten**

HUR – Ekonomi 2015

Verksamhet	Budget (tkr)	Kommunala medel (tkr)*	Statliga medel (tkr)
Vattenförvaltning	310	235	75
Recipientkontroll	430	430	0
Höjeåprojektet	6 000	4 000	2 000
Reparation & underhåll	475	150	325
Totalt	7 215	4 815	2 400

*Lund, Lomma, Staffanstorp & Svedala kmn

HUR - Mål

- Grundläggande målsättning – God status, Miljömål
- Rimliga etappmål, ha, km, m³
- Göra så mycket som möjligt med grundfinansieringen
- Växla upp finansieringen

På gång

Nytt samarbetsavtal
2015-2021

Höje å åtgärdsprogram 2015-2021

– samt åtgärdsförslag för etapp 1 (2015-2018)

Inledning och bakgrund

Höje å är ett komplext avrinningsområde med många olika intressen som påverkar och påverkas av vattenfrågorna. Avrinningsområdet ligger i en expansiv region med ett stort exploateringstryck och höga markpriser, både andelen hårdgjorda ytor och åkermark är hög och det finns höga naturvärden i området. Staffanstorps låglänta placering och Lommas läge vid havet och åns mynning i Öresund gör området känsligt för översvämningar. Detta tillsammans med vattenfrågornas kraftigt ökande betydelse i samhället gör att ett åtgärdsprogram för Höje å, som hanterar vattenfrågorna, är nödvändigt. Sedan tidigare är det visat att vattenfrågorna är så komplexa att de hanteras effektivast på avrinningsområdesnivå i samarbeten mellan kommuner.

På gång

Nytt samarbetsavtal
2015-2021
Helhetsperspektiv Höje å
(HaV)

PROJEKTPLAN

2014-05-26

Helhetsperspektiv Höje å – administrativa och fysiska åtgärder för att nå god ekologisk status och uppsatta miljömål.

Inledning

Höje å är ett av landets mest intressanta arvinnsområden. Här finns klassiska vattenrelaterade miljöproblem som övergödning och hydromorfologisk påverkan. I området finns även ett högt exploateringsstryck, hög andel hårdgjorda ytor, stor risk för översvämningar, landets bästa åkermark och samtidigt en mycket lång tradition av vattenvårdsarbete. Att åstadkomma förbättrad vattenkvalitet i ett sådant område är en komplex uppgift och en helhetssyn på vattenfrågan är nödvändig då det inte går att hantera de olika aspekterna på vatten separat. Jordbrukets behov av markavvattning hänger samman med dagvattenutsläppen från Lunds stad och Lommas känslighet för översvämningar samt öringarnas möjligheter till lek och uppväxt i ån. I detta projekt tas ett helhetsperspektiv för att förbättra vattenkvaliteten bl a genom att:

- Det skapas en grupp för samförvaltning mellan dikningsföretagen i huvudfåran som administreras av en gemensam "å-man".
- Det tas fram ett förslag/ en ansökan om bildandet av ett vattenavledningsföretag för hela huvudfåran
- Det görs en hydromorfologisk utredning av ån med tillhörande åtgärdsförslag
- Det görs en inmätning av dikningsföretagen till läge och djup i samband med den hydromorfologiska utredningen
- Det görs en värdering av de ekosystemtjänster som är kopplade till skyddszoner och tvåstegsdiken längs vattendragen

Detta helhetsperspektiv på vattenfrågorna skulle kunna ge många värdefulla erfarenheter som skulle kunna tillämpas i andra avrinningsområden i landet.

Ekonomi

Den totala budgeten 2 970 000 kr, Höje å vattenmyndigheten.

Aktivitet/åtgärd

- 1 Samförvaltning av (Å-man)
- 1 Förslag/ansökan till domstolen - ett dik
- 2 Hydromorfologisk åtgärdsförslag och dikningsföretag
- 3 Värdering ekosyste
- 4 Fysiska åtgärder: d våtmarker och vatt restaurering
- 5 Projektledning (10

SUMMA

Avrinningsområde

Ansökan avser åtgärder vattenförekomster. I

Hur svarar projekte

- Projektet har: Uppföljning av recipientkonti
- Projektet är geografisk "ått" av vattenkvali
- Projektet är fl

På gång

- Nytt samarbetsavtal 2015-2021
- Helhetsperspektiv Höje å (HaV)
- Avslutning av Höjeå-projektet, många våtmarker & fiskevård

Höje å - modellvattenrådet ??

Höje å - modellvattenrådet ??

- Komplett verksamhet
 - Vattenförvaltning
 - Vattenkontroll
 - Åtgärdsprogram
- Väl organiserat
- Engagemang fr kommuner markägare, dikningsföretag

Höje å - modellvattenrådet ??

- Visat att det går att samarbeta över kommungränser inom aro
 - Långsiktigt
 - Systematiskt
 - Effektivt

Foto: Johan Hammar

Vattenrådets roll

- Bra organisationsform, stora möjligheter forma eget vattenvårdsarbete!
- Men, inte sitta och vänta på att någon ska berätta exakt vad som ska, och hur det ska göras.
- Bestäm själv vilken roll och verksamhet man ska ha.

Vattenrådets roll

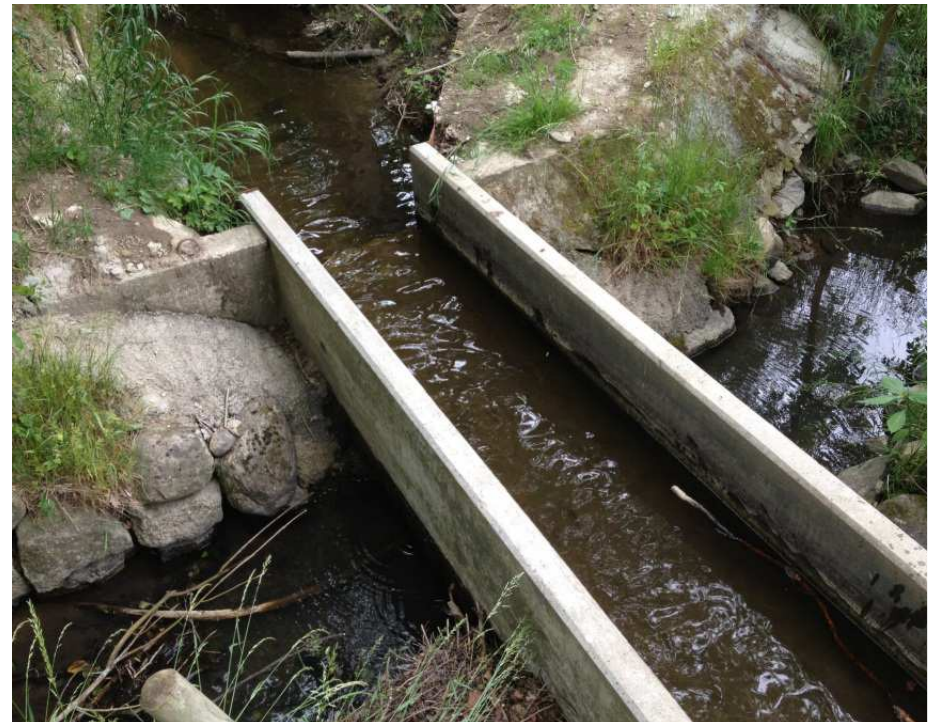
Anpassas efter lokala:

- Förutsättningar
- Ambitionsnivåer
- Miljöproblem
- Effektiv organisationsform för bl a mellankommunala samarbeten inom aro

Hur

- Få kommunerna att samarbeta och engagera sig långsiktigt (visa att VR kostnadseffektivt arbetssätt)
- Om det går i Skåne så...
- Anställa personal (ca 320 tkr per år för ½ tjänst),
- Börja söka projekt
- Tålamod, process, att mogna, till bästa totalnyttan

Sammanfattning

- Visat att vattenråd är effektiv samarbetsform
- Går att göra mycket, finns pengar till åtgärder/projekt
- Organisera sig väl, lika viktigt som arbetet med grävmaskin och bandschaktare

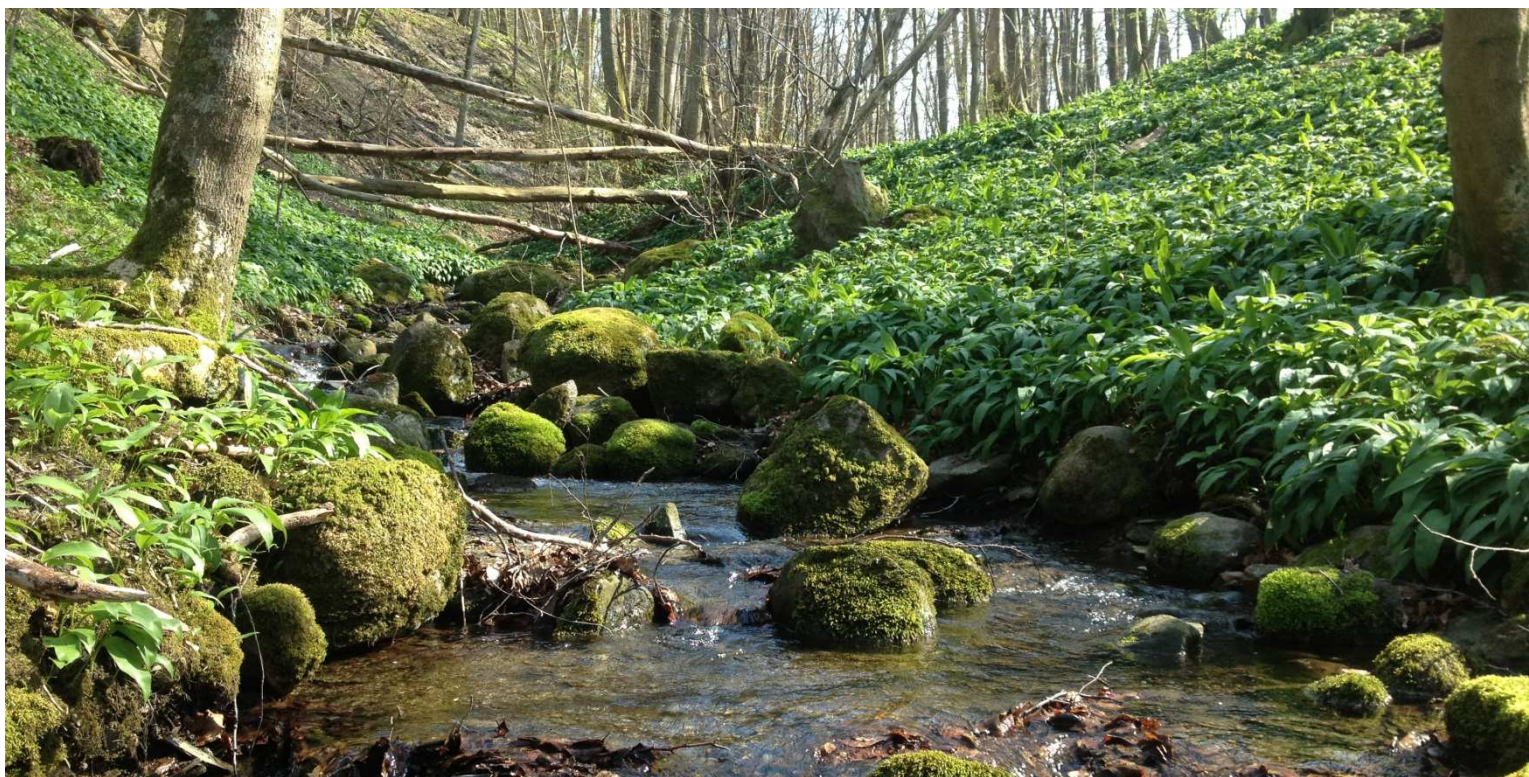

Framgångsfaktor

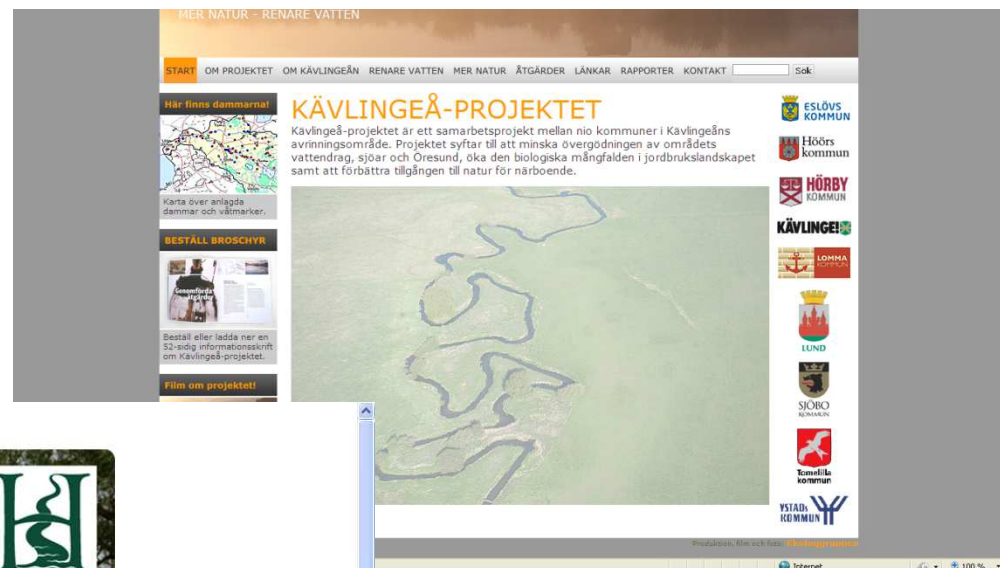
Framgångsfaktor

FÅ TILL LÅNGSIKTIGT KOMMUNALT
ENGAGEMANG & FINANSIERING

Hemsidor

- www.hojea.se
- www.kavlingeaprojektet.se
- www.kavlinge.se

Aktuellt Om Höje Å Vattenrådet Vattenförvaltning Recipientkontroll Höjeåprojektet Rapporter/protokoll Kontakt

Välkommen!

Välkommen till Höje Å vattenråds hemsida. Här hittar du information om vattenrådet och våra tre verksamhetsområden, Höjeåprojektet, recipientkontrollen och vattenförvaltningen.

Höjeåprojektet, som är ett av Sveriges mest långsiktiga, mest omfattande och lyckade vattenvårdsprojekt, genomförs av kommunerna i Staffanstorps, Lund och Lomma genom Höje Å vattenråd. Projektets målsättning är att öka möjligheterna till rekreation längs ån, förbättra vattenkvaliteten och minska övergödningen samt att gynna växt- och djurlivet i det angränsande jordbruksintensiva avrinningsområdet.

Inom Höjeåprojektet arbetar vi även med reparation och underhåll i anlagda dammar och våtmarker.

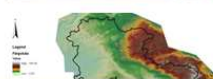
Har du som markägare problem med din damm eller våtmark läs mer här.

Inom recipientkontrollen tas prover på kemi och biologi för att kontrollera påverkan från jordbruket, reningsverk och industrier, och för att bedöma statusen på vattendraget.

Inom vattenförvaltningen arbetar vattenrådet med genomförandet av EU:s vattendirektiv inom Höje Å avrinningsområde. Vattenrådet fungerar som stöd till kommunerna i arbetet med att förbättra vattenkvaliteten och minska övergödningen.

Intresserad av att anlägga damm/våtmark?

Jonas.Johansson@lund.se

Tack!

Nyanlagd våtmark i Alberta

